

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ambrosii Calepini Dictionarivm Vndecim Lingvarvm

Calepino, Ambrogio

Basileae, 1616

L ante V

[urn:nbn:de:bsz:31-107476](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-107476)

in arenam pro ducuntur. Contra, locum ubi gladiatores instituantur, ludum gladiatorum dicimus in numero singulari. Legitur tamen aliquando ludus gladiatorius pro publico spectaculo. Quintilianus in Declamat. pro gladiatore: Quod me diu pirata in carcere retentum: quia redemptorem illis divitem promiseram patrem, in ludum vendidit: hoc est, ut me exhiberent in ludis gladiatoris. Frequentius tamen in hac significatione numero plurali utimur. Sic legitur Apparare ludos, facere ludos, pro edere. Facere ludos alicui nuntio: hoc est, in honore alicujus numinis spectacula exhibere. Et committere ludos: id est, edere & celebrare. Cicero ad Quinctium Fratrem lib. 3. Hæc scripsi ad octavam Kalendas Novembriis, que die ludi committebantur. Fuerunt apud Græcos quatuor ludorum genera præcipua, scilicet Olympici, Pythii, Isthmici, & Nemæi, de quibus dictum est in dictione CERTAMEN. Ludi apud Romanos etiam plures erant, Megaleses, Funebres, Plebei & Apollinæi, Circenses alii Nati & Piscatorii erant, & Palatini, de quibus in voce PALATINVS, & PISCATORIIVS agemus.

Ludus, di, m. f. & Ludo, onis, loculator, histrio. [Ludus, ludus, Gall. leudeur, beffeur, joueur de souppes, danseur. Ital. Giuocatori, attoregiatore. Ger. Euer der sich in schauwspelen oder gaudien betruet. Sautier. Eptoman. Hisp. Trabuco, albarda. Pol. Graj, kajak, kajak. Vng. Jarko. Ang. A dancer or player with puppets.] Liv. Acciti ex Hetruria ludicæ que ad tibicinis modum saltabant. Cic. pro Publio Sextio: ipse ille maximè ludius, non solum spectator, sed actor, & impudens. Ovid. 1. de Arte: Ludius æquatam ter pede pulsat humum. Livius 9. bell. Macedon. Et convivalia ludionum oblectamenta addita epulis. Ludii adolescentes erant tuniculas induti insignes, galeati, ensiferi, & pelati qui Circensibus & theatralibus pompis in vestem incedebant, veluti pompæ duces, salis similes: Ludii ex eo vocati, quod à Lydis hoc genus ludici inventum videretur. At si qui erant grandisculi vellebantur, ut glabri fieret. Hæc Turnebus ex Dionysio Halicarnasi.

Ludi, diæ, f. p. Dicitur mulier gesticulatrix, quæ saltu & gesticulatione spectatores oblectat. [Ludis, ludis, Gall. Maîtresse de farce. Ital. Donna che giuoca & attorja. Ger. Ein Gaudierin. Hisp. La mujer de gesticular, de tribuco & albarda. Pol. L. Jarko. Vng. Jarko a zany. Ang. She that playeth with puppets.] quemadmodum vini, qui artem eam exercent, ludiones dicuntur, ut jam dictum est. Martial. lib. 3. Hermes cura laborq; ludiarum. Martianus de nugis Philologæ: Ludiam quandâ Gaditanam saltantem vidimus semichlam.

Ludi magister, m. f. Qui ludo literario præcæ. [Ludi magister, Gall. Maître d'école. Ital. Maestro di scuola. Ger. Ein Schulführer. Hisp. Maestro de escuela. Pol. Szkolni mierz. Vng. Iskola mester. Ang. A schoolmaster.] Cicero 1. de Nat. deor. Sed quum agellus eum non aleret, ut opinor, ludimagister fuit. Ludimagister (inquit Alconius) dicitur, qui primas literas docet.

Ludibundus, Ludens, & nullo negotio. [Ludibundus, ludibundus, Gall. Qui se joue & s'abat. Ital. Chi si da al giuoco. Ger. Schimpfhaftig. Hisp. El que mucho juega a burla. Pol. Pogromiac. Vng. Ludo dezo. Ang. That playeth and sporteth.] Cic. 4. Verrius: Si Vulticium habebis, omnia ludibunda perficies. Idem ad Titonem: Postero die in Italiam ad Hydruntem ludibundi pervenimus.

Ludo, is, si, sum, act. t. Nota est significationis, & constructur ferè cum ablativo ejus rei qua luditur. [Ludo, ludere, Gall. Jouer, s'habiller, s'habiller, s'habiller, s'habiller. Ital. Giuocare, burlare, s'habiller, s'habiller, s'habiller. Ger. Epten. Bel. Epten. Hisp. Jugar a burla. Pol. Grom. Vng. Ludo dezo. Ang. To play or sport.] Terent. in Adelphis: Ita vita est hominum, quasi quum ludas tesseris. Cicero in Antonio: O hominem nequam, qui non dubitavit vel in foro alca ludere! Idem de Oratore: Ut qui pira ludunt non utuntur in ipsa lusione artificio proprio palæstræ: sed indicat ipse motus didicisse palæstram, an nesciant. & Nonnunquam etiam accusativo. Suetonius in Augusto: Aliquando ut vincat, iustitiam alcam. & Sic ludere ludum dicitur, & ludere ludo. Terentius in Eunucho: Cõsimilem luscrat jam olim ille ludum. Plautus in Mostellaria: Scis solere illam atatem tali ludo ludere. & Ludere alieno corio proverbii vim habet, in re aliena munificum se præbere & liberalem: ut contra, Ludere suo corio, est de suo largiri, aut suo sumptu periculoq; quippiam aggredi. Martial. lib. 3. Das gladiatores futorem Regule cedo: Quodq; tibi tribuit fibula, sica rapit. Ebrus es: neq; enim faceres hoc sobrius unquam, Ut velles corio ludere cedo tuo. & Interdum est dederere, joculari, leviter, sive scurriliter loqui, vel alteram deludere, sive eludere. Cicero in Adelphis: Plautus in Asinaria: Nec me cui ludatis ferre possum. Terent. in Adelphis: Cur non ludo hunc aliquantisper? melius est. Quandoquidem hoc nunquam mihi voluit credere. & Interdum moveri. Terentius in Adelphis: Congru-

illum maximum in aqua finito ludere paolipser. Virgil. lib. 1. Aeneid. geminos hinc ubera circum Ludere pendentes pueros. & Interdum canere, pulsare. Gellius: In optime ludere à magistro ejus didicisti. & Interdum veribus scribere, sed non nisi in opusculis seri, qualia sunt epigrammata, & hujusmodi opuscula, lusus dicuntur. Virgil. 1. Aegloga: Ludere quæ vellè calamo permisit agresti. & Interdum amittere, perdere. Terentius in Phormione: In illis fructus est, in his opera ludum. Nihil ludere operam, est ipsam perdere, & frustra laborare. Plautus in Casina: Si nunc me suspendam, meam operam luscum. Vbi notandum, ludo modò activum, modò neutrum esse, ut ex his, quæ scripta sunt, intelligi licet. & Interdum decipere. Cicero. Virgil. lib. 1. Aeneid. vana spe lusi amantem. & Ludere aliquem dolis, est dolo circumvenire. Terentius in Eunucho: An potius hæc pati æquum est fieri, ut de me ludatur doli? Ludere in numerum, est saltare ad rhythmum modum, & sonum cantilenæ. Virgil. in Sileno: Tum verò in numerum Faunorum, ferasq; videres Ludere. & Ludunt mea verba, veniunt dicunt, pro inaniter jactantur, in casum volant, & tanquam ludibria sunt. Propertius lib. 2: Non audis, & verba sicut mea ludere. Fortasse legendum est, Verba sicut me ludere: ut dicamus ludere verba, quemadmodum dicimus ludere operam: hoc est, perdere. Lufum ire. Horat. 1. Serm. Satyr. 3. Lufum in Metecenas dormitum ego, Virgiliusq;

Lusus, lusa, lusum, particip. Deceptus, falsus. [Lusus, lusus, Gall. Maque, deces. Ital. Scherzo, burlata, lufato. Ger. Betspottet, betrogen, gemäret. Hisp. Escañor, burlado. Pol. Pogromiac. Vng. Muzi szatari. Ang. Mocked, deceived.] Cic. lib. 2. de Fin. Sed & illum, quem nominavi, & ceteros iophilas, ut Platone intelligi potest, lufos videmus à Socrate.

Lusitor, itas, frequentativum, n. p. [Lusitor, lusitor, Gall. Joueur, joueur. Ital. Giuocatore, burlato. Ger. Betspottender, betrogen, gemäret. Hisp. Jugador, burlador. Pol. Pogromiac. Vng. Ludo dezo. Ang. To play often or all about.] Plaut. Capt. Nam qui illò adveni, quasi patricius pueris, aut monedulis, aut azatis, aut coturnicis dantur, quibuscum lusit.

Lusitor, lusoris, m. t. Qui ludit, aut decipit. [Lusitor, lusitor, Gall. Joueur, joueur. Ital. Giuocatore, burlato. Ger. Betspottender, betrogen, gemäret. Hisp. Jugador, burlador. Pol. Pogromiac. Vng. Ludo dezo. Ang. To play often or all about.] Plaut. in Amphitr. Quid enim censeas, te ut ludam contra lusorem meum, Qui nunc primum te adverte dicas, modò qui hinc abieris? Ovid. lib. 4. Trist. Eleg. 9. Itego qui fueram tenetorum lusor amorum id est, scriptor.

Lusoria, a, um. Quod ad ludum spectat. [Lusoria, lusoria, Gall. Appartenance à jeu. Ital. Pertinente à giuoco. Ger. Das zu dem Spiel gehöret. Hisp. Pertinente a juego. Pol. L. Jarko de graja pogromiac. Vng. Ludo dezo. Ang. Belonging to play.] ut Tabula lusoria, in qua tesserae luduntur. Plin. lib. 37. cap. 2. Transiit alicuium cum tesserae lusorium gemmis duabus. Lusoria questio: id est, ridicula & nullius momenti. Plin. lib. 7. cap. 33. Fudore Diodorus sapientia Dialecticæ professor, lusoria questione non protinus ad interrogationes Sibusus diloluta, obiit. & Sic lusorium edicium apud Iovisconfeltoz dicitur, quod est inane, ludibrio habitus, omnium irrisione delusum. L. 7. D. de iudicis, & aliis in locis.

Lusificatio, as, ad. p. & Lusificor, aris, d. p. seu per jocum & ludâ fallo. [Lusificatio, lusificatio, Gall. Se moquer, abuser, tromper & decouvrir. Ital. Doffare, burlare, d'ingiaro. Ger. Betspotten, effen, betrogen, saqua. Bel. Betpotten, d'ingiaro. Hisp. Escañorar y burlar. Pol. Zartwiczyć, oflowiadam, poflowiadam. Vng. Muzi szatari, muzi szatari, muzi szatari. Ang. To mock, to deceive.] Plautus in Casina: Iam hic est lepide ludificatus. Terentius in Phormio. Ergo sic me ludificavit Plaut. in Cistell. Me amq; rem perire, & ludificare filiam. Idem in Amphitr. Rogane improbe etiam, qui ludificas me? Cicero pro Rosc. Amer. Quum enim aliquid habeas, quod possit tuum esse as suspiciosè dicere, aperte ludificari & calumniari scopus non videatur. Liv. 1. ab Urbe: An quicquam superbius esse, quam ludificari sic omne nomen Latinum?

Ludificans, us, participium. Ludens, dederens. [Ludificans, ludificans, Gall. Qui se moque, Ital. Chi burla altera, chi si burla. Ger. Betspottend, d'ingiaro. Hisp. El que se burla. Pol. Pogromiac. Vng. Muzi szatari, muzi szatari. Ang. Mocking, deceiving.] Silius lib. 7: Sicci stimulabant sanguinis enice Ludificante ducem Fabio.

Ludificatus, us, participium. [Ludificatus, ludificatus, Gall. Qui se moque, Ital. Chi burla altera, chi si burla. Ger. Betspottend, d'ingiaro. Hisp. El que se burla. Pol. Pogromiac. Vng. Muzi szatari, muzi szatari. Ang. Mocking, deceiving.] Silius lib. 7: vane nunc levis in ordine. Nunc dexter, levis flexo per devia gyris Ludificatus equo. Plautus Bacchid. non quid ei succentat Mea causa, de auro quod eum ludificatus est. Ludificatus passivè [Ludificatus, ludificatus, Gall. Qui se moque, Ital. Chi burla altera, chi si burla. Ger. Betspottend, d'ingiaro. Hisp. El que se burla. Pol. Pogromiac. Vng. Muzi szatari, muzi szatari. Ang. Mocking, deceiving.]

pleno & dant. Ital. Con piante à danti. Ger. Jamentib. Hisp. Con luto à lero. Pol. Zal ofne. Vng. Szabafian. Ang. Wash maning or morning. Plaut. Cist. Nam si hæc non nubat, lugubre fame familia pereat.

Lumina, lama, Genus spinæ quæ in pratibus nascitur, & locis uliginosis sic dicta, quod agricolæ eam è terra luunt: id est, foliunt. Hinc Lameta, loca lumbis plena: & Lumaria falx, quæ lumeta fecantur: ut ait Varro de ling. Lat. lib. 4.

Lumbrici, m. f. Vermes terreni à lubricitate dicti. [למרי] solabab. Gal. Veri de terra. Ital. Vermis di terra. Ger. Erdwurm: mettel: oder Regenwurm. Bel. pterom. Hisp. Lumbrici. Pol. Cist. Vng. Gal. Ang. Worms of the earth or in mans body. Plaut. in Aul. Foras lumbrice qui sub terra e-rephisti mo d. Colam. li. 7. cap. 9: Terra rimetur, effod: anteq lumbricos. Lumbrici etiam vermes dicuntur, qui in ventre hominis, aut etiam aliorum animalium nascuntur: qui teste Galieno ad finem Methodi, in triplici sunt differetia. Aut enim lati sunt, aut teretes, aut omnium minimi, quos à magis nominant. Colam. li. 6. cap. 24: Solent autem vitulis nocere lumbrici, qui ferè nascuntur cruditatibus. Idem li. 6. cap. 30: Solent etiam vermes quasi lumbrici nocere intestinis.

Lumbus, bi, m. f. vel quod usitatio est, Lumbi, orum, A rei anatomice peritis dicitur pars inferior spinæ, quinq; costis vertebris, quæ medix sunt inter os sacrum, & vertebra dorsil.

[למב] moshadim. Gal. Chathadim, leqes, qia, Jia. Gall. La partie du dos qu'on appelle le rable. Ital. Lumba. Ger. Die tunde. Hisp. Los lomos. Pol. Lędwia. Vng. Agyk. Ang. The loins, the hanches. Plin. lib. 20. cap. 2: Lumborum verò dolori, semine sole siccat. Plaut. in Epid. Plaudite, valet: lumbos extollite, atq; exurgite. Dicuntur etiam lumbi de brutis. Horat. lib. 1. Scim. Curto ire licet inulo, vel si libet, usque Tatentum, Mantica cui lumbos onere ulceres, atq; eques armos. Hinc fit Elumbus, a, um, vel Elumbis, elumbe, quod lumba caret, seu potius quod lumbos cõtractos habet, aut invalidos. Bona enim pars virium in lumbis sita est: ut qui soli, nullius alterius ois ad miniculo, superiorè corporis compa-genti sustineant. Hinc factum est, ut elumbis accipiat pro debili. Plin. lib. 10. cap. 33: Perdix præ gravem, aut elumbem sese simulans. Item delumbis pro molli & effeminato. Perlius Saryi. 1: summa delumbè saliva, Hoc natat in labris. Inde Delumbe carmen, pro lascivo, minimeq; virili. Et verbum Delumbo, at, are, delumbem reddere, debilitare. Plin. lib. 20. cap. 4: Hoc sæpè delumbata quadrupeda approbatur. Delumbare sententias, per translationem est, nervi illas & robore suo spoliare. Cic. in Orat. Nec minores numeros sequens concinet, delumbetq; sententias.

Lumbulus, li, diminut. [למבול] Gal. Petit rable. Ital. Piccolo lombo, armine, regnau. Ger. Ein kleine tunde. Hisp. Pequeno lomo. Pol. Lędwinka. Vng. Agykanka. Ang. A little loins. Plin. lib. 28. cap. 11: Sicca lippitudo, lumbulis suum rosis, atq; contritis, & impostis tollitur.

Lumbifragium, gii, n. f. Fractura lumborum. [למבירג] Gall. Lesquere de rable & rias. Ital. Rottura de gli armini. Ger. Ein tundebruch. Hisp. Quebradura de lomos. Pol. Ledwi przytraceni. Vng. Agyk fuskadai. Ang. The breaking of the loins. Verbum est hinc, quo usus est Plautus in Amphitr. Nam si me irritassis, hodie lumbifragium hinc auferes.

Lumbigo, Vitium & debilitas lumborum, ut ait Festus. [למביג] Lumbicè, Tegmen quo pudenda teguntur. [למביק] Vn. Bercha. Quo verbo usus Bibliorù interpres in Jeremia. Lumen, inis, n. t. Res aliqua splendorem diffusans: ita dictu quasi lucimen [למ] or. qis. Gall. Lumiere. Ital. Lume. Ger. Ein licht. Bel. Ein licht. Hisp. Lumbre à luz, qualquiera. Pol. Swiatl. Vng. Világaság. Ang. Light. Servius in 2. Aeneid. Lumen à luce distinguit, quod in lumine sit splendor, sed cum fumo: in luce solus splendor. Virg. 7. Aeneid. - tum fumida lumine sulvo Involvi, ac totis Vulcanum spargere rectis. Idem 6. Aeneid. nec fumes rectis Lumina. Idem 9. Aeneid. piccum fert humida lumen Teda. Verum hæc Servii differetia non est perpetua. Nam & Solem & Lunam, & cætera cælestia corpora lumina appellamus, quæ tamen fumi omnino sunt expertia. Alii lumina intelligunt corpora ipsa lucida, quæ claritatem à se diffusant. Sic Solem ipsum lumen appellant, lucem autem claritatem à Sole profectâ. Sed hoc, ut in Sole foras verum est, ita in cælestis locu non habet. Neque enim splendorem à candela, lychnove per edes diffusum, statim lucem appellaveris. Lucem itaq; aliis Solis splendori proprium esse volunt: aliarumq; rerum claritati non nisi per abulum, aut per translationem tribui. Ponitur aliquando pro luce, sive die. Cicero pro Rab. Posthumo: Si te secundo lumine hic offendero, moriere. Virg. 6. Aeneid. vix lumine quarto Prospexi Itala. Aliquando pro oculo, quod oculorum beneficio lumen conspiciamus. Quint. in Proem. lib. 6: Prior alterum ex duobus eruit

lumen. Doctore ac lumen desiderare, est desiderare rei al-cujus difficultis ac obscura interpretatione. Cic. ad Trebat. lib. 7: Qui quanquã plurimi sunt, doctores tamen, lumenq; deside-rant. Lumen ponitur aliquando pro sinistra, per quam lu-men in ædes immittitur. Hinc luminibus obstruere, est adhi-cando officere luci domus vicinæ, & quæ è regione est. Cic. pro Domo sua: Quum ille negaret, primò se luminibus ejus obstruere minabatur. Per translationem quoq; alteram luminibus obstruere dicimus, quum nominis eius claritatem obsecramus. Cicero in Bruto: Catonis luminibus obstruit hæc posterioru, quasi exaggerata aliis oratio. Lumina præ-ferre menti alienis, id significat, quod vulgo injurare aliquem dicimus. Cic. antequam iret in exilium: Vos, vos obsecro dii immortales, qui mea mentis lumina prætulistis, quum con-sensum extincti conjurationis, arcemq; urbis ab incendio ac flamma liberavi. Lumina civitatis, dicuntur insignia vni, & clari. Cicero in Catilina Oratione 3 in fine: Lumina civita-tis extincta sunt. Lumina in pictura umbræ opponuntur. Plin. lib. 35. cap. 5: Tandè se ars ipsa distinguit, & invenit lumen, atq; umbras, differetia colorum altera vice sese erantant: deinde adjectus est splendor alius hic, quæ lumen, quæ quæ inter hoc & umbram esset, appellaverunt tonos. Lumina orationis, sunt sententiæ & figuræ, quæ suis locis, velut em-blemata quædam interjecta, orationem mirum in modum il-lustrant. Lumen soli muras, et dicitur à lumine. Quò doc-emus doctissimum, monemus vehementer pudentem: aut quum conamur exponere quæ pæte sunt clarissima. Simile huic est, quod Quintil. refert: Lumen soli inferre. Lumina tre-mor, & lumen tremulum. Vide STELLA.

Lumino, as, ad p. Illumino, illustro. [למין] Gall. éclairer. Ital. Illuminare, aluminare. Ger. leuchten. Hisp. Aluminar. Pol. Oświecać. Vng. Világosít. Ang. To light, or to give light. Martianus: Quos stellandus oculis inter-functos crebro vibratus ignium luminabant. Relumino, lu-men reddo.

Lumina, aris, n. t. Ipsum lumè, aut id quod claritatem, splen-doremve ex se diffundit. [למין] Gall. Lumiere & clarté, lumine. Ital. Lume, luminare. Ger. Ein licht. Hisp. Lumbre, à cuerpo luz. Pol. Swiatl. Vng. Világosít, világ. Ang. Light, or to give light. Hieronymus in Genes. Fecit Deus duo lumina magna, unum ut præefferet diei, alterum ut præefferet nocti. Luminaria per translationem vitos eximios, in quibus lu-gularia quidã virtutis splendor elucet, quiq; sui ordina to-minibus decori est, & ornamento appellavit. Cic. 2. Phil. Iste aut, M. Antoni, id decrevit Senatui: & quid in oculis, sibi tot luminariis extinctis, &c. id est, tot egregis vitiis, qui lux lumen & splendor, atq; ornamentum Senatus & civitatis.

Lumina, aris, n. t. Quod est claru, & apertu. [למין] Gal. Plin. de lumine, fert relusant & clarant. Ital. Lumino. Ger. Well leucht. Hisp. Cosa luma de lumbre. Pol. Swiatl. Vng. Világosít, full of light. Cicero in Orat. Tum sunt maximè luminose, & quasi actusq; partes dug-Lumina, luna, f. p. A lucendo dicta, quod noctu sola luceat: vel cetera à Lucina voce concisa vox formata. [למין] Gall. La lune. Ital. & Hisp. Luna. Ger. Der Mond. Bel. Du Man. Pol. Miesiac. Vng. Hold. Ang. The moon. Alii Lunã quæ lu-cem alienã dicunt, quod lumè à Sole recipiat. Cicero in Som-nio Scipionis: Ex quibus erat minima, quæ a ulimo celo, ci-tima terris, luce lucebat aliena. Hæc Solis discipula, obsequit-curculibus supernis, & prout accedit ad Solem, vel recedat à Sole, crescit aut senescit, dispersat lumè, id est, semper est in-stabilis. Ovid. 13. Metam. Nec par aut eadem nocturna forma Diane. Esse potest usquam, semperq; hodierna sequetur: si crescit, minor est major, si contrahit orbè. Luna (ut inquit Macro-bius) dispensationibus septenariis luminis sui vicis semper-ternâ lege variando disponit. Primis septè diebus dimidiata se-mioribè ostendit. Quæquq; ferme diebus & hinc hinc vo-catur, quasi dimidia. Secundis totu orbè cõplet, hinc pleni-lunã, quod Græci πλενιλλια vocant. Tertis rursus dimidiata ef-ficitur. Quartis fit totius Lunæ cõ Sole, quod interlunium vo-cant, & silentè lunam, & intermestruam coitio. Græcè μεσολα-dicitur. Hinc plenilunium, quod est, quæ luna quinta decima & rotunda est, Soliq; ex diametro opponitur. Plin. lib. 18: Quæ verò occidente Sole orietur (scilicet luna ex adverso) ita ut pa-riter aspiciantur, tunc erit plenilunium. Interlunium, quum ap-parere desinit, & nova fit, & coeunte vel silenti luna. Vnde lu-næ conjunctio dicitur dies silentis lune. Luna vigesima, pro vi-gesimo die post novam lunam. Plin. lib. 2. cap. 97: Aclius idè triduo in mèse cõsistit, septima, octava, nona; luna. Quarta luna nati, & septima, dicuntur qui parum scilicet nati sunt, ut auctor est Eustathius in lib. Ili. 2. Propterea quod Hercules hæc luna natus feratur, cujus omnis vita volupta-tum omnium expert, ac laborum plena fuit. Dici potest & in eos qui laboribus sibi, necumquam frugiferis fatigantur, Her-culis

reptor & vexator esset Antonius? Quadrare videtur quoties inimico negotiū edmittitur: ei qui nobis pessimè velit: propterea quod lupus & agnus genuino quodā odio dissident. **Lupo** agnū eripere. Plaut. Pœn. Lupo agnum eripere postulant: nugas agunt. Hoc uti possumus pro verbis, ubi quis frustra ednatur prædā recipere, cui semel manus iniecit rapax aliqua. Improbam enim videtur sperare futurū, ut lupus agnum semel acceptū amittat. **Lupus** est in fabula, proverbium est notissimū, quo utimur quoties nostro sermone supervenit is, de quo loquebamur, & nobis sua presentia amputat loquēdi facultatē. Proverbium tractum est à lupi natura, quē ferus is, quos prior aspexit, vocē intercludere. Ad quod alludit Virgil. 9. Aeglog. - vox quoq; Mœriam lam fugit ipsa lupi Mœriam videre priores. **Lupū** auribus tenere, proverbium est, quod in re ancipiti periculo saq; dici solet. Nā qui auribus lupum tenet, nec eum dimittere audeat, nec retinere potest sine periculo. Sueton. in Tibeno: Cunctandi causa erant metus unidique imminentium discriminum, ut sepe lupum se auribus tenere diceret. **Lupus** aequilā fugit, *ἀντιπύριος*. Vbi periculum eminent evitari nō potest. Aquilam enim, alata quum sit, frustra lupus fugit. **Lupus** ante clamorē festinat, *ἀντιπύριος*. Vbi quis admissi cōscius, ultrō timet priusquā acculeretur: siquidē lupus simulatq; prædā rapuit, mox properat aufugere, ne coorto rusticorum clamore, veniat in periculum. **Ale** luporum catulos, *ἀντιπύριος*. Proverbium est, teste Theocritu intercepte, in eos qui laeduntur ab iis, de quibus meritis sunt: aut in ingratos. **Lupus** hiat, *ἀντιπύριος*. Dicebatur si quis te multum sperata, multumq; appetita frustratus discederet. Ajunt enim lypum prædā inhiante rictu latē diducto accurrere: quasi frustratus, obambulare hiantē. Aristot. in Lylistata. **In** laqueos lupus, *ἀντιπύριος*. Quum improbus quispiam tandē in extremum adducitur discrimē. **Ex** ore lupi, *ἀντιπύριος*. Vbi res quæpiam præter spē recipitur, quæ iam plantē petiisse videbatur. **Vel** lupus oventi amat, *ἀντιπύριος*. qui sui eodmodi gratia simulat amorem: nō is vulgō dicitur amor, quum revera sit odium. Socrat. in Phædro. **Lupus** pilum mutat, non mentem, *ἀντιπύριος*. Seneca canitiē affecti improbis, nō nem aufert malitiam.

Lupus, li, Salustianus memoratus à Plinio vulgariter *lupulus*. Graeci hodie vulgō *Bryon* dicunt, nimirum, à *Bryonia* similitudine. Utuntur eo ad coquendam cerysiam. [Pol. Chmiel. Vng. Komló.]

Lupa, lupæ, f. p. [*λύπη*]. Gall. *Louve*. *paillarde publique*. Ital. *Lupa*, *bagajista*, *putana*. Ger. *Ein weiblich*. Hisp. *Loba* à la puta del *burdel* à ramera. Pol. *Wolpica*. Vng. *Nőleány farkas*. Ang. *A she wolf*, *a common whore*.] Plin. de Viris illust. Ad vagitum lupa accurrit, eosq; uberibus suis aluit. Ovid. lib. 3. de Arte amandi: -rapidæ tradis ovile lupæ. **Ponitur** tamen quandoque pro meretrice, quod ut lupa edendi, ita hæc quæstus appetens sit. Plaut. in Epid. Devorant mōres virgini longè, ac lupæ. Cicero pro Milone: Ille qui semper secum scorta, semper exoletos, semper lupas ducebat.

Lupanar, penult. prod. n. t. Prostibulum, ganeum, in quo lupæ: hoc est, meretrices prostant. [*λύπη*]. Gall. *Bourdeau*. Ital. *Chiasse*, *bordello*. Ger. *Ein Hurenhaus*. Bel. *Gen Hore*. Hisp. *El burdel*. Pol. *Zawiaty*. Vng. *Bordély ház*. Ang. *A brothel house*, *the common whores of boardie*.] Quotid. lib. 7. cap. 4. An deprehensus in lupanari cum aliena uxore, adulter sit, quaeritur. Juvenal. Satyr. 6. Intravisti calidum, veteri centone lupanar. Oblitum lupanar, Catullus.

Lupanarium, aru. n. Lupanar. [*λύπη*]. Vn. *Bordély ház*. An. *A brothel house*.] Vlpian. de Petit. hered. Licet à lupanario præceptæ sint. Nam & in multorum honestorū virorum prædus lupanaria exercebantur.

Lupanaris, & hoc re. om. t. ut, infamia lupanaris, apud Apuleium, pro spurca & foeda fama, qualis esse solet meretricibus. [*λύπη*]. Gall. *De Bourdeau*. Ital. *Di bordello*. Ger. *Das des Hurenhaus*. Hisp. *Casa de burdel*. Pol. *Zawiaty*. Vng. *Bordély ház*. Ang. *Of a brothel house*.] Ambros. Cum meretricibus scortabens in contubernio lupanari.

Lupor, aru. aru. d. p. Scortari, meretricari. [*λύπη*]. Vn. *Bordély ház*. Turpilium apud Nonium: Qui cum meretrice per vias habita nostro lupatur. Antiquū.

Lupus, aru. m. Qui venatur lupos. [*λύπη*]. Gall. *Chasseur de loups*. Ital. *Cacciatore de lupi*. Ger. *Ein wolfsläger*. Hisp. *Cacador de lobos*. Pol. *Wilkolawca*. Vng. *Varkas vadász*. Ang. *That hunter who*.] Servius in comment. Georg. Cōstat enim lupatios carnibus tinctis veneno lupos necare.

Lupus, aru. n. Clupus pro frano asperissimo. [*λύπη*]. Gall. *Vn mors de loup*, *franc rude*, *un frain fort aspre*. Ita. *Mors*, *aspra*, *dura*. Ger. *Ein scharf gebiss*, *wie man es den Rossen entagt*. Hisp. *El freno de la brida* à de *coisa*. Pol. *Wolpyll*. Vng. *Kemény agbida*. Ang. *A sharp bite for an horse*.] Virg. 3. Georg. - prestiq; negabunt Vct.

bera dura pari, & duris parere lupatis. Dicitur lupata (ut Servius inquit) à lupinis dentibus, qui inæquales sunt: unde & eorum motus vehementer obest Ovid. 1. Amor. Eleg. 2. Alper equa duris confunditur ora lupatis.

Lupinus, a, um. Quod est lupi. [*λύπη*]. Gall. *De loup*. Ital. *Lupino*, *di lupo*. Ger. *Das des wolfs* *ist*, *oder von einem wolf*. Hisp. *Casa perteneciente à lobo* à *loba*. Pol. *Wolq*. Vng. *Varkas vadász*. An. *Belonging to a wolf*.] Cic. in Catil. Quem inauratū in Capitolio parvum atq; latentem uberibus lupinis inhiantem fuisse meministi. Plin. lib. 18. cap. 11: Lupino quoq; adipe, vel medulla suam incari oculos contra lippitudines præcipiunt.

Lurā, (inquit Festus) Os culei sive utris ab antiquis dicebatur. **Lurco**, as, Cibum cum aviditate nimia sumo. [*λύπη*]. Gall. *Quarmandi*, *qui lèvent tout leur bien en quarmandise*. Ital. *Trovarci pietre*, *quasi*. Ger. *Schlummer*, *Prasser*, *die ich hab und Qui unruhig antempfen*. Hisp. *Colafos* à *glotoner*. Pol. *Marnotrawca*. Vng. *Tobozás*, *nagy ebéd*. Ang. *Gluttons*, *gulligutes*.] Plaut. in Pœn. Peremissere, lurco, edax furax, fugax. Lucil. Satyr. li. 8. ut citat Nonium Editte lurcones, comedones vivite ventres. Sueton. de clar. Gram. cap. 13: Laetium & lurconem, & nebulonem, pappinonemq; appellans, & vita scriptisq; monstrosum.

Luridus color, Vide F. L. V. V. S.

Luridus, a, um, pen. cor. Quicquid est supra modum pallidū, quasi lividum, seu loro percussum, & lividum factū. [*λύπη*]. *serakrak*, *az gót*, *pedidit*. Gall. *Fort pale* *et comme dans* *et moire* *d'effroyer*, *blaffard*. Ital. *Pallido*, *melto*. Ger. *Wang bleich*. Hisp. *Caja de color amarillo*. Pol. *Bardo blady*. Vng. *Kék*, *Kék*, *széles*, *széles*, *széles*, *széles*, *széles*.] Horat. lib. 3. Carm. Meretrix; partus fulmine luridum Mifus ad orcum. Ovid. 1. Metamor. -Lunda terribiles miscet acōnita nocera. Horat. 4. Carm. 15. & scilicet te, quia luridi Dentis, te quia rugæ turpāt & capus niver. Ovid. 15. Metamor. -folis quoq; tristis imago Lunda solius præbebat lumina terris.

Luror, oris, m. t. Pallor, color sublivus. [*λύπη*]. *serakrak*, *az gót*, *pedidit*. Gall. *Pallour*. Ital. *Pallidezza*. Ger. *Steifheit*, *teufelhaft*. Hisp. *Amorillo*. Pol. *Blada barma*. Vng. *Sargaság*. Ang. *Faleness*, *waness*.] Lucret. lib. 4: Lurida præterea sunt, quæcunq; tuentur angustis: quia luroris de corpore eorum Semina multa fluunt simulachris obvia rerum.

Lusciniæ, nix, f. p. Avis cantus suavitate præcellēs, quæ à philomela appellaturita dicta, ut voluit, quod lugens canat, ut cerē quod canat ante lucem. [*λύπη*]. Gall. *Le rossignol*. Ital. *Luscinia*, *lusciniola*. Ger. *Ein Nachtigall*. Hisp. *El ruiseñor*. Pol. *Śpiewak*. Vng. *Nyitvisele*. Ang. *The nightingale*.] Plin. li. 10. cap. 29. Luscinius diebus ac noctibus cōtinuis quindecim garrulis sine intermissu cantus desinente se frōdium germinat, nō in novissima digna miratu ave. Poëtæ fabulantur Philomelā à Tereo violatam, in hanc avē fuisse mutatam, ad quam fabulum alludit Martialis. 14. Flet Philomela nefas incesti Tereos, & quæ Mita puella fuit, garrula fertur avis. Ob eandē causam à Arctis dicitur. Fuit enim Philomela patria Atheniensis, Pandionis regis filia. Martialis lib. 6. Sic ubi multifona servet sacra arctide lucus. Anima dvertendum cōtra, plures, qui hanc fabulam tradiderunt, existimasse Gorgiam Philomelam in hirandine Prognem sororē ipsius in lusciniam cōversam fuisse: quæ etiam opinione sequutus est Marcus Varro, Lusciniola lactuose canere existimatur, atq; esse ex Atica Progne in luctu facta avis. Et Virgil. Aeglog. 6. Quas illi Philomela dapes. Ex comment. Petri Victorii in 3. li. Rhetoricorum Aristot. Nec quantum lusciniæ dormiunt, sed, *sed*, *sed*, *sed*, *sed*, *sed*. In eos convenit, qui somni sunt parcissimi. Lusciniæ minimum dormire feruntur, vel propter lūm extinctum, vel propter rimiditatē. Potius dictum videtur, quod lusciniæ veros mensibus per omnem lūm noctem perpetuo cantu garrant.

Lusciniolā, diminutivum. [*λύπη*]. Gall. *Petit rossignol*, *rossignolet*. Ital. *Picciola luscinia*, *lusciniotta*. Ger. *Ein kleine nachtgal*. Hisp. *Pequeño ruiseñor*. Pol. *Śpiewak*. Vng. *Nyitvisele*. An. *A little nightingale*.] Plaut. in Bacc. Pol ego quoq; metuo lusciniolæ ne defuat cantio.

Lusciosus, sive lusciosus, m. f. is dicitur, teste Nonio, qui ad lucernam non videt. [*λύπη*]. Gall. *Qui a courtir voir*. Ital. *Chiaorta villa*. Ger. *Blindheit*, *ein blindaug*, *der des dem licht nicht sieht*. Hisp. *El que no ve*, *si non con poca luz*. Pol. *Ciemnosc*, *ciemnosc*, *ciemnosc*, *ciemnosc*.] Vng. *Vaklas*, *nyitvisele*, *nyitvisele*. Ang. *Blind*.] Varro disciplinatum lib. 8. ut citatur à Nonio, Nepepi nō videre quos appellant lusciosos. Idem etiam Anobis ait, Aed. pol.

Lutētia, s. p. Herba est in aquis & palustribus locis nascens. flore rufo vel aureo, cauliculos spargens cubitales, eoque majores, quorum è geniculis folia exeunt gracilia, salicis foliis non dissimilia. *Λουπέτιος* quibusdam. Rustici *Cuculiam* vocant. paucorum insectoibus hoc nomine notissimum, qui ex rubri coloris pannos et incoquentes, colorem viridem efficiunt. Nam ex flavi exuleiq; commitione viridis color emergit. Quia ratione olim etiam adulterinam chryso collam conficiebant, lutea herba casuleo subtrita Plin. lib. 33. cap. 3. Luteam putant à lutea herba dictam, quam ipsam casuleo subtritam, pro chryso colla inducunt, viliissimo genere atq; fallacissimo.

Lutēr, eris, peonit. prod. [Vng. Vng. *heredogymis vasa edicy.*] Vasis genus est (ut quidam existimant) quo vinum diluitur: cujus meminit Hieronymus in Iovinianum. Alii hoc nomine pelvim significari arbitrantur, aut certe vas in quo vasa abluuntur. Quibus etiam vocis ipsius etymon suffragari videtur, quod dicitur *lutēre*: hoc est, à lavando deductur. [Vng. *Molmoy.*] Vnde & *lutēre* deminutum inde nomen vasis genus est, Julio Polluci, in quo calices abluuntur. [Vng. *Polat. ex kanna majo edicy.*]

Lutēscere, Vide LVTVM.

Lutētia, tea, teum, prima syllaba producta. Quod est coloris rufi, sed dilutionis. [Vng. *isabell. d. g. Gall. Laine. Ital. Di color d. ore. Gallo. Ger. Weib. od. gelbfarb. Bel. Deget. vitre. gend. ghet. Hisp. Cosa de color amarillo. Pol. Zol. rufu. Vng. Verbeny. f. g. g. Ang. Pale yealou. h. the yoke of an egg. Vnde Luteum ovi, dicitur pro vitello, qui albumine ambitur. Hujus nominis primitivum est lutum priore syllaba producta, quo nomine herba quaedam significatur, croceo colori tingendo idonea, quam & luteam nominat Plinius, ut paulò post latius sumus dicam. Hoc colore nuptialia vela, quae flammae vocabant, olim tingebantur. Plin. lib. 21. cap. 3. Luteci video honore antiquissimum, in nuptialibus flammis totius foemina concessum. Lucanus lib. 1. Lutea demissos velarunt flammae vultus.*

Lutētia, diminut. [Vng. *g. Gall. Va peu. ianne. Ital. Alquanto giallo. Ger. Gdithedig. Hisp. Va poco de color amarillo. Pol. Zol. c. p. chm. Vng. Verbeny. f. g. g. ka. Ang. Somewhat yealou, yealawy. Vng. 2. Aeg. Mollia luteola pingit vaccinia caliba. Colum lib. 12. cap. 47. Oliva paucis vel orichita, quum primum ex albo dulcoratur, fitq; luteola.*

Lutētia, priore correpta, Vide LVTVM, priore correpta.

Luto, as, vide LVTVM.

Lutētia, s. p. Animal est ex iis, quae Graeci *ἀνθρώπινα* vel *άνθρωπα* vocant, simile fibro, sola cauda ab eo differens. *άνθρωπος* Herodoto. Nam fiber, piscis caudam habet. [Gall. *Vo Loure. Ital. Loda. Ger. Ein otter. Hisp. Nutria. Pol. Wiedra. Vn. Vidra. An. An ester. Plin. li. 2. cap. 30. de fibro loquens. Cauda piscis iis: caetera pars lutra. Vnde q; aquaticum, utiq; mollior plasma pilus.*

Lutum, n. pen. corrept. n. f. Ceraum. [Vng. *g. Gall. Lute. Ital. Luta. Ger. Lute. Pol. Wiedra. Vn. Vidra. An. An ester. Plin. li. 2. cap. 30. de fibro loquens. Cauda piscis iis: caetera pars lutra. Vnde q; aquaticum, utiq; mollior plasma pilus.*

Lutum, n. pen. corrept. n. f. Ceraum. [Vng. *g. Gall. Lute. Ital. Luta. Ger. Lute. Pol. Wiedra. Vn. Vidra. An. An ester. Plin. li. 2. cap. 30. de fibro loquens. Cauda piscis iis: caetera pars lutra. Vnde q; aquaticum, utiq; mollior plasma pilus.*

Lutētia, a. um, prima syllaba correpta. Quicquid ex luto confectum est. [Vng. *g. Gall. Fait de boue ou de mortier, de terre. Ital. Di terra, di lutu. Ger. Leim. Das auf den gemacht ist. Hisp. Cosa toda de lodo. Pol. M. vitem oblepiani. Vng. Sárkol valo. Ang. Made of clay.] ut, Lutus paties, lutea vasa. Ovid. lib. 1. Fast. ignoraq; prodit hirundo, Et luteum celsa sub trabe fingit opus. Per translationem luteum dicimus, quicquid vile est, & nullius pretii. Plaut. in Poca. Neq; perjurior, neq; peior alter usquã est gentiã. Quã herus meus est, neq; tam luteus, neq; tam coeno collus. Idem in Truc. Blnea & lutea est meretrix, nisi quae sapit in vino ad rem sua. Cic. 6. Verr. Tum illos cepisse Praetori dicere, putasse id se, quod ad illent, alicuius pretii scyphos esse Pamphili: luteum negotium esse, non dignum quod in suo argento Verres haberet.*

Lutētia, a. um, Ceraum, luto plenus, vel luto infectus, simile n. f. [Vng. *g. Gall. Lute. Ital. Luta. Ger. Lute. Pol. Wiedra. Vn. Vidra. An. An ester. Plin. li. 2. cap. 30. de fibro loquens. Cauda piscis iis: caetera pars lutra. Vnde q; aquaticum, utiq; mollior plasma pilus.*

Lutētia, a. um, Ceraum, luto plenus, vel luto infectus, simile n. f. [Vng. *g. Gall. Lute. Ital. Luta. Ger. Lute. Pol. Wiedra. Vn. Vidra. An. An ester. Plin. li. 2. cap. 30. de fibro loquens. Cauda piscis iis: caetera pars lutra. Vnde q; aquaticum, utiq; mollior plasma pilus.*

Lutētia, a. um, Ceraum, luto plenus, vel luto infectus, simile n. f. [Vng. *g. Gall. Lute. Ital. Luta. Ger. Lute. Pol. Wiedra. Vn. Vidra. An. An ester. Plin. li. 2. cap. 30. de fibro loquens. Cauda piscis iis: caetera pars lutra. Vnde q; aquaticum, utiq; mollior plasma pilus.*

Lutētia, a. um, Ceraum, luto plenus, vel luto infectus, simile n. f. [Vng. *g. Gall. Lute. Ital. Luta. Ger. Lute. Pol. Wiedra. Vn. Vidra. An. An ester. Plin. li. 2. cap. 30. de fibro loquens. Cauda piscis iis: caetera pars lutra. Vnde q; aquaticum, utiq; mollior plasma pilus.*

Lutētia, a. um, Ceraum, luto plenus, vel luto infectus, simile n. f. [Vng. *g. Gall. Lute. Ital. Luta. Ger. Lute. Pol. Wiedra. Vn. Vidra. An. An ester. Plin. li. 2. cap. 30. de fibro loquens. Cauda piscis iis: caetera pars lutra. Vnde q; aquaticum, utiq; mollior plasma pilus.*

Lutētia, a. um, Ceraum, luto plenus, vel luto infectus, simile n. f. [Vng. *g. Gall. Lute. Ital. Luta. Ger. Lute. Pol. Wiedra. Vn. Vidra. An. An ester. Plin. li. 2. cap. 30. de fibro loquens. Cauda piscis iis: caetera pars lutra. Vnde q; aquaticum, utiq; mollior plasma pilus.*

Lutētia, a. um, Ceraum, luto plenus, vel luto infectus, simile n. f. [Vng. *g. Gall. Lute. Ital. Luta. Ger. Lute. Pol. Wiedra. Vn. Vidra. An. An ester. Plin. li. 2. cap. 30. de fibro loquens. Cauda piscis iis: caetera pars lutra. Vnde q; aquaticum, utiq; mollior plasma pilus.*

Lutētia, a. um, Ceraum, luto plenus, vel luto infectus, simile n. f. [Vng. *g. Gall. Lute. Ital. Luta. Ger. Lute. Pol. Wiedra. Vn. Vidra. An. An ester. Plin. li. 2. cap. 30. de fibro loquens. Cauda piscis iis: caetera pars lutra. Vnde q; aquaticum, utiq; mollior plasma pilus.*

Lutētia, a. um, Ceraum, luto plenus, vel luto infectus, simile n. f. [Vng. *g. Gall. Lute. Ital. Luta. Ger. Lute. Pol. Wiedra. Vn. Vidra. An. An ester. Plin. li. 2. cap. 30. de fibro loquens. Cauda piscis iis: caetera pars lutra. Vnde q; aquaticum, utiq; mollior plasma pilus.*

Lutētia, a. um, Ceraum, luto plenus, vel luto infectus, simile n. f. [Vng. *g. Gall. Lute. Ital. Luta. Ger. Lute. Pol. Wiedra. Vn. Vidra. An. An ester. Plin. li. 2. cap. 30. de fibro loquens. Cauda piscis iis: caetera pars lutra. Vnde q; aquaticum, utiq; mollior plasma pilus.*

Lutētia, a. um, Ceraum, luto plenus, vel luto infectus, simile n. f. [Vng. *g. Gall. Lute. Ital. Luta. Ger. Lute. Pol. Wiedra. Vn. Vidra. An. An ester. Plin. li. 2. cap. 30. de fibro loquens. Cauda piscis iis: caetera pars lutra. Vnde q; aquaticum, utiq; mollior plasma pilus.*

Lutētia, a. um, Ceraum, luto plenus, vel luto infectus, simile n. f. [Vng. *g. Gall. Lute. Ital. Luta. Ger. Lute. Pol. Wiedra. Vn. Vidra. An. An ester. Plin. li. 2. cap. 30. de fibro loquens. Cauda piscis iis: caetera pars lutra. Vnde q; aquaticum, utiq; mollior plasma pilus.*

Lutētia, a. um, Ceraum, luto plenus, vel luto infectus, simile n. f. [Vng. *g. Gall. Lute. Ital. Luta. Ger. Lute. Pol. Wiedra. Vn. Vidra. An. An ester. Plin. li. 2. cap. 30. de fibro loquens. Cauda piscis iis: caetera pars lutra. Vnde q; aquaticum, utiq; mollior plasma pilus.*

Lutētia, a. um, Ceraum, luto plenus, vel luto infectus, simile n. f. [Vng. *g. Gall. Lute. Ital. Luta. Ger. Lute. Pol. Wiedra. Vn. Vidra. An. An ester. Plin. li. 2. cap. 30. de fibro loquens. Cauda piscis iis: caetera pars lutra. Vnde q; aquaticum, utiq; mollior plasma pilus.*

Lutētia, a. um, Ceraum, luto plenus, vel luto infectus, simile n. f. [Vng. *g. Gall. Lute. Ital. Luta. Ger. Lute. Pol. Wiedra. Vn. Vidra. An. An ester. Plin. li. 2. cap. 30. de fibro loquens. Cauda piscis iis: caetera pars lutra. Vnde q; aquaticum, utiq; mollior plasma pilus.*

ad Gell. Si non mentiris, si verum lux mea dicis. Cic. Te-
lib. 14. Hec mea lux, meum desideriu. Lux pro oculis,
lib. 11. Theb. & effose squalent vestigia lucis. & Lucet in
pirat, pro stellis. Cic. in Arato: Illa quae fulgent lucet ex ore
consto.

Lucet, adverbium, Interdiu, de die: cui opponitur noctu. [C]om-
p. Gall. De nocte. Ital. Di giorno. Ger. Am tag/oder tagszeit.
Hisp. Entre dia. Pol. W dzien. Vng. Nappal. An. In tyme of day.
Cic. 12. Philip. Quis enim audeat iuci, quis in militari via, quis
bene comitatum, quis illustrem aggressi Plautus in Menae chi-
mis: O facinus indignum & malum, Epidamnii cives, herum
meum hoc in pacato oppido luci desipit in via.

Luculentus, a, um, Quod est luce plenus, splendens, clarus, splen-
didus. [C]om. Gall. Clair, plein de lumiere, remuant clar-
te. Ital. Splendente, chiaro, splendido, pieno di luce.
Ger. Glanzhaft. Hisp. Claro, lleno de luz. Pol. jasny, świetny.
Vng. Világos, jól világító. Ang. bright, full of light. Cic. Teb.
Campano luculento utendū. Plaut. in Curc. Fulchrum & lucu-
lentum hoc nobis evēnt praelium. Aliquando accipitur pro
ornato, gravi, eleganti. Salust. in Castilina: Tum M. Tullius ora-
tionem habuit luculentam, & utilem Reipub. Ponitur ali-
quando pro probato, & optimo: ut quū Cic. ad Attic. lib. 7. di-
cit: Luculentus autor, & luculenta conditio: id est, optima, vel
optima. Plautus in Rud. Vin' tibi luculentam conditionem fer-
met. Aliquando pro divite. Plaut. in Capt. Multos jam lu-
erum luculentos homines reddidit. Aliquando pro ma-
gno. Cic. 7. Philipp. Luculentam tamen ipse plagam accepit,
ut dederat cicatrix.

Luculentus, adverbium, Egrege & splendide, valde multum.
[C]om. Gall. Claramente, gentement. Ital. Chiaramente, splendi-
damente. Ger. sehr deutlich / schönheitlich. Hisp. Claro y manifiesta-
mente. Pol. jasno, świetnie. Vng. világosan, nyilvánvalóan. Ang.
clearly, plainly. Cic. 2. de Finib. Quum Graec, ut videor, lu-
culenter sciam.

Luculentus, Idem. [Vn. Nijlmán, telestén.] Cic. 1. de Divinat. Quū
ipse paucis interpositis verbis dicas satis luculentē. Ali-
quando ponitur pro aperte. Cic. de Claris Orat. Et luculentē
scripserunt, etiam minus quam tu polite.

Luculentus, status, Antiquū est. Labeus Tuca, ut citat No-
nius: Domitius nos ter tua luculentate captus. Caecilius Hym-
nide: Vide Luculentatē ejus, & magnificentiā apud eundē.

Luceo, ceo, xi, n. f. Splendeo, lucem emitto. [C]om. Gall. Luce, prode lumiere /
clarité. Ital. Luce, prode lumiere / claritate. Hisp. Luzir / resplende-
cer. Pol. świecić. Vng. Világoskodom. Ang. To give light, to
shine. Cic. in Somn. Scipionis: Luna quae luce lucebat alicua.
Aliquando significat diem esse. Plaut. in Mil. Vigilia, experi-
scere, inquam, luceo. Cic. pro Roscio Amerino: Occidit est
caena rediens: nondum lucebat, quū Amerina scitum est. Idem
7. Vertina: Lucebat jam ferē. Lucere facem alicui aut certū,
est alicui praesere facem aut certū. Plaut. in Cas. Primū omniū
huic lucebis novae nuptae facem. Idem in Curc. Tute tibi puer
et laurus, lucet cererum. Eius composita sunt, Alluceo, col-
luceo, diluceo, eluceo, illuceo, interluceo, pelluceo, sive per-
luceo, reluceo, & transluceo: quorum significata suis expli-
cantur locis.

Luceo, ut, vulgō dicitur. [C]om. Gall. Il fait clair, il
fait jour, le jour poind. Ital. Si fa giorno. Ger. Es taget, es fahet an he-
te waden. Bel. Et merd uist. Hisp. se haze dia. Pol. Dniae. Vng.
Nex virad. Ang. It is with light / day. Plaut. in Amphit. Exire
ex Vrbe priusquam lucebat volo. Liv. 4. ab Vrbe: Et jam luce-
cebat, omniaq; sub oculis erant.

Luceo, particip. Splendens, conspicuus. [C]om. Gall. Luceo, resplendens.
Ital. Luceo. Ger. Glanzend. Hisp. Luceo, resplandiente. Pol. świecić.
Vng. Világos, jól világító. Ang. Gowing light. Virgil. 6. Aeneid. Lucentemq; globum lu-
nae. Faces lucentes, Ovid. 3. Fast. Marmorā lucentia, Stat. 1. Syl.
Tunicae lucentes auro, Idem 9. Theb.

Lucidus, a, um, Clarus, perspicuus, luculentus. [C]om. Gall. Clair, plein de lumiere,
remuant clarité. Ital. Lucido, chiaro. Ger. Das heit vnd hilt ist / schönheitlich. Bel.
Kler. Hisp. Claro, luzio y resplandiente. Pol. świetny / jasny. Vn.
Világos, jól világító. Ang. That gives light / full of light. ur,
Lucida nox, apud Plin. lib. 2. cap. 7. Ovid. Epist. 21: Nec premit
articulos lucida gemma meos. Idem 1. Fast. Lucidior visa est,
quam fuit ante, domus. Horat. 1. Carm. Ode 3: Sic frater He-
lenae lucida fydeta, &c. A quo Pellucidus, & Translucidus.
Quintil. lib. 2: Semiliter illa translucida, & versicolor
quorundam eloquentiores ipsas efforminat. Lucidum autem &
laminosum differunt, quod lucidum sit, vel per se splendidū,
vel facile illuminetur: laminosum verō quod multis forami-
nibus illuminatur.

Lucifer, penult. corr. m. f. Stella Veneris, ita dicta, quū ante gre-
diat Solem: quū subsequitur, Hesperus. Cic. lib. 2. de Nat. deor.

& Varr. 3. de Re rust. cap. 5. [C]om. Gall. L'Estelle du jour. Ital. Stella diurna. Ger. Der Morgenstern.
Bel. Die Morgensterm. Hisp. El aluzero del alua. Pol. Inizyorka.
Vng. Haynal szilag. Ang. The day starre.] Infima est quinq; et-
rantiu (inquit Cic. de Natura) terrarū; proxima stella Veneris,
quae quae Græcè, Lucifer Latine dicitur, quum ante gre-
ditur Solem: quum aut subsequitur, Hesperus. Virg. li. 2. Aen.
Iamq; iugis summa surgebat Lucifer Idæ, Ducebatq; diem.
Ovid. 8. Metam. Iam nitidum retegente diem, noctisq; fugate
Tempora Lucifero: cadit Euius, & humida surgit Nubila, &c.
Luciferus, fera, ferum, Adferes lucē: [C]om. Gall. Qui por-
te lumiere. Ital. Che porta lumiera / luce. Ger. Das tucht bringet. Hif.
Cafa que haze / trae luz. Pol. smiat / rozdawca. Vng. Világosít /
szorg. Ang. That brings light. ur, Diana lucifera, Valer. Arg. 7.
Equi luciferi. Ovid. Epist. 11: Iam novies erat ortu foror pul-
cherrima Phœbi, Denaq; Luciferos Luna premebat equos.
Luciferū Poëta filium facit Iovis & Auroræ, qui Trachyniā
nymphā amavit, & ex ea suscepit geminā prolem, Ceycen vi-
delicet & Dardalionem. Dicitur autē esse Auroræ filius, quia stel-
la illa, quæ & Venus dicitur, manē Solem præcedens, quasi ex
eiusdem sinu orti videtur. Virg. Aeglog. 8: Nascere præq; diē
veniens age Lucifer alnum.

Lucifico, as, penult. corr. Lucidū facio: à quo compositū Elu-
cifico, de quo supra. Agnoscas verbum & Calepini officina.

Lucifugus, & Lucifuga, pen. cor. Qui fugit lucē. [C]om. Gall. Qui fuit la lumiere. Ital. Che fugge la luce. Ger.
Ein tuchtflucht / der das tucht flucht / vnd ueber in / sinstere ist. Hif.
Cafa que haze de la luz. Pol. Przed swiat / em wsielkiaz. Vng. Vi-
lagosít / szorg. Ang. That fleeth from light. Cic. 1. de Finib. Lu-
cifuga, maledici, monstrosi, cui alia amatoris levitatibus de-
diti. Virg. 4. Georg. nam sæpè favos ignotus adedit, Stello, &
lucifugas cõgesta cubilia blattis. Seneca Lucifugas homi-
nes appellat, qui contra naturam nocte utuntur pro die: qui &
Luciferi dicuntur, quasi lucernarii.

Luciferus, s. p. Luce genitus. [C]om. Gall. Engendré de lumie-
re. Ital. Generato di luce. Ger. Vom tucht erbornt. Hif. Engendrado
de luz. Pol. Zwiast / sly / wrodziny. Vng. Nappal / szuletett. Ang.
begetter of light.]

Lucerna, s. p. Instrumentū, in quo unū plurave ellychnia accen-
sa, oleoq; fota, nobis lumen præbet, quanquā etiam non tarō
pro ipso lumine accipitur. [C]om. Gall. Lampe, lumiere.
Ital. Lucerna. Ger. Ein tuch / oder ampel. Bel. Een tucht / oft lampe.
Hif. El tandel. Pol. świeca, item lampo. Vng. Gyertyn tarto, gyer-
tyn szuettak. Ang. A lamp or light.] Hujus prima cortipitur,
quū tamen in luceo producatur. Iuvenalis: Dispositæ pingue
nebulam vomere lucernæ. Cic. 4. Acad. Itaq; Timagoras Epi-
cureus negat sibi unquā, quū oculū torlisset, duas ex lucerna
formulas esse visas. Plaut. in Mollē. Lucernā fortē oblitus fue-
ram exingere. Plinius: Ex medulla ejus elegantiu lucernarū
ellychnia fiunt. Lucernarum usum primi Aegyptii monstra-
vere, ut autor est Eusebius lib. 10. Exparat. Evang. Lucernarū
alia simplex est: quæ habet partem unam tantum exponēdā,
& quæ uno ellychnio cõtenta est: quæ cubicularia dicitur: de
qua Martialis lib. 14: Alia dimyxos, ad duo ellychnia ferendā,
alia trimyxos, ad tria, alia polymyxos, ad plura. Martial. li. 14:
Illustrem quum tota meis cõvivia flammis, Totq; geram myx-
os, una lucerna vocor. Lucernam adhibes in meridie, &
non in nocte. Id est, facis, non suo tempore: aut, ex-
plicat quæ per se sunt clarissima.

Lucernā, diminutivum [C]om. Gall. Lucerne. Vn. szuettak / ketteke.]

Lucernarius, Qui lucernam fert. [C]om. Gall. Lucerne. Vn. szuettak / ketteke.]

Lucernarium, oleum, Vide in voce, OLEYM.

Lucubro, lucubras, penult. corr. Vigilo, & nocte ad lucernā ali-
quid compono. [C]om. Gall. Veiller de nuit, besongner à la
chandelle. Ital. Vegliare, comporre, scrivere qualche cosa vegliando.
Ger. Bey dem tucht zu nacht arbeiten. Hif. Velar / trabajando à la
candela. Pol. Przymiocy / nankopisuiw. Vng. Vigyazok, íyél munkél-
kodom. An. To make any thing by candle light.] Varro de Origin.
Nō solum ad Aristophanis lucernam, sed etiam ad Cleanthis
lucubrari. Livius lib. 2. ab Vrbe: Sed nocte sera deditam lanæ,
inter lucubrantē ancillas in medio ædium sedentem inveni-
unt. Cicero in Paradox. Accipies igitur hoc parvum opu-
culum lucubratum his jam contractionibus noctibus.

Lucubratiō, onis, f. Vigilia, & opus quod sit lucubrando. [C]om.
Gall. Veiller de nuit, besongner à la chandelle. Ital. Vegliare / comporre, scrivere qualche cosa vegliando.
Ger. Bey dem tucht zu nacht arbeiten. Hif. Velar / trabajando à la
candela, coifa hecha à la candela. Pol. Nanka albo pracez / przymiot-
lie. Vng. Vigyazás. Cicero lib. 1. de Natura deorū. Nam ista
quæ vos dicitis, sunt tota commentitia, vix digna lucubrati-
one ancillarum. Sunt & lucubrationes rusticarū, vespertinæ
& antelucanæ, quando à vespere & ante lucem consuevit in-
tra villam opera rei rustice conducibilia. Columella lib. 11.

Lucubratiō, onis, f. Vigilia, & opus quod sit lucubrando. [C]om.
Gall. Veiller de nuit, besongner à la chandelle. Ital. Vegliare / comporre, scrivere qualche cosa vegliando.
Ger. Bey dem tucht zu nacht arbeiten. Hif. Velar / trabajando à la
candela, coifa hecha à la candela. Pol. Nanka albo pracez / przymiot-
lie. Vng. Vigyazás. Cicero lib. 1. de Natura deorū. Nam ista
quæ vos dicitis, sunt tota commentitia, vix digna lucubrati-
one ancillarum. Sunt & lucubrationes rusticarū, vespertinæ
& antelucanæ, quando à vespere & ante lucem consuevit in-
tra villam opera rei rustice conducibilia. Columella lib. 11.

Lucubratiō, onis, f. Vigilia, & opus quod sit lucubrando. [C]om.
Gall. Veiller de nuit, besongner à la chandelle. Ital. Vegliare / comporre, scrivere qualche cosa vegliando.
Ger. Bey dem tucht zu nacht arbeiten. Hif. Velar / trabajando à la
candela, coifa hecha à la candela. Pol. Nanka albo pracez / przymiot-
lie. Vng. Vigyazás. Cicero lib. 1. de Natura deorū. Nam ista
quæ vos dicitis, sunt tota commentitia, vix digna lucubrati-
one ancillarum. Sunt & lucubrationes rusticarū, vespertinæ
& antelucanæ, quando à vespere & ante lucem consuevit in-
tra villam opera rei rustice conducibilia. Columella lib. 11.

Lucubratiō, onis, f. Vigilia, & opus quod sit lucubrando. [C]om.
Gall. Veiller de nuit, besongner à la chandelle. Ital. Vegliare / comporre, scrivere qualche cosa vegliando.
Ger. Bey dem tucht zu nacht arbeiten. Hif. Velar / trabajando à la
candela, coifa hecha à la candela. Pol. Nanka albo pracez / przymiot-
lie. Vng. Vigyazás. Cicero lib. 1. de Natura deorū. Nam ista
quæ vos dicitis, sunt tota commentitia, vix digna lucubrati-
one ancillarum. Sunt & lucubrationes rusticarū, vespertinæ
& antelucanæ, quando à vespere & ante lucem consuevit in-
tra villam opera rei rustice conducibilia. Columella lib. 11.

Lucubratiō, onis, f. Vigilia, & opus quod sit lucubrando. [C]om.
Gall. Veiller de nuit, besongner à la chandelle. Ital. Vegliare / comporre, scrivere qualche cosa vegliando.
Ger. Bey dem tucht zu nacht arbeiten. Hif. Velar / trabajando à la
candela, coifa hecha à la candela. Pol. Nanka albo pracez / przymiot-
lie. Vng. Vigyazás. Cicero lib. 1. de Natura deorū. Nam ista
quæ vos dicitis, sunt tota commentitia, vix digna lucubrati-
one ancillarum. Sunt & lucubrationes rusticarū, vespertinæ
& antelucanæ, quando à vespere & ante lucem consuevit in-
tra villam opera rei rustice conducibilia. Columella lib. 11.

Lucubratiō, onis, f. Vigilia, & opus quod sit lucubrando. [C]om.
Gall. Veiller de nuit, besongner à la chandelle. Ital. Vegliare / comporre, scrivere qualche cosa vegliando.
Ger. Bey dem tucht zu nacht arbeiten. Hif. Velar / trabajando à la
candela, coifa hecha à la candela. Pol. Nanka albo pracez / przymiot-
lie. Vng. Vigyazás. Cicero lib. 1. de Natura deorū. Nam ista
quæ vos dicitis, sunt tota commentitia, vix digna lucubrati-
one ancillarum. Sunt & lucubrationes rusticarū, vespertinæ
& antelucanæ, quando à vespere & ante lucem consuevit in-
tra villam opera rei rustice conducibilia. Columella lib. 11.

Lucubratiō, onis, f. Vigilia, & opus quod sit lucubrando. [C]om.
Gall. Veiller de nuit, besongner à la chandelle. Ital. Vegliare / comporre, scrivere qualche cosa vegliando.
Ger. Bey dem tucht zu nacht arbeiten. Hif. Velar / trabajando à la
candela, coifa hecha à la candela. Pol. Nanka albo pracez / przymiot-
lie. Vng. Vigyazás. Cicero lib. 1. de Natura deorū. Nam ista
quæ vos dicitis, sunt tota commentitia, vix digna lucubrati-
one ancillarum. Sunt & lucubrationes rusticarū, vespertinæ
& antelucanæ, quando à vespere & ante lucem consuevit in-
tra villam opera rei rustice conducibilia. Columella lib. 11.

Lucubratiō, onis, f. Vigilia, & opus quod sit lucubrando. [C]om.
Gall. Veiller de nuit, besongner à la chandelle. Ital. Vegliare / comporre, scrivere qualche cosa vegliando.
Ger. Bey dem tucht zu nacht arbeiten. Hif. Velar / trabajando à la
candela, coifa hecha à la candela. Pol. Nanka albo pracez / przymiot-
lie. Vng. Vigyazás. Cicero lib. 1. de Natura deorū. Nam ista
quæ vos dicitis, sunt tota commentitia, vix digna lucubrati-
one ancillarum. Sunt & lucubrationes rusticarū, vespertinæ
& antelucanæ, quando à vespere & ante lucem consuevit in-
tra villam opera rei rustice conducibilia. Columella lib. 11.

